

Plan działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w Urzędzie Miasta i Gminy w Gryfinie na lata 2024-2025

I. Podstawa prawna

Prawa człowieka, jak również ich ochrona, realizowane są przez międzynarodową Organizację Narodów Zjednoczonych (ONZ), która to, aby zapewnić najszerszą gwarancję ochrony praw osób z niepełnosprawnościami oraz dla poszanowania ich godności, przyjęła Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzoną w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2003 r. (Dz. U. z 2012 r. 1169, ze zm.).

W myśl ww. Konwencji oraz w celu poprawy życia obywateli, w szczególności osób ze szczególnymi potrzebami, przyjęto Ustawę z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. 2020 r. poz. 1062; dalej: Ustawa). Zapisy Ustawy mają również na celu zmianę podejścia do obsługi osób ze szczególnymi potrzebami, w tym w szczególności osób z niepełnosprawnościami stałymi lub czasowymi, osób z ograniczeniami mobilności, osób niesłyszących, słabosłyszących, niewidomych i słabowidzących czy osób z niepełnosprawnością intelektualną i poznawczą. Założeniem Ustawy jest zapewnienie dostępności do instytucji publicznych oraz innych obiektów, realizujących zadania finansowane z udziałem środków publicznych. Oznacza to, że wszelkie instytucje publiczne (niezależnie czy są finansowane czy współfinansowane ze środków publicznych), m.in. takie jak administracja publiczna, urzędy, służby mundurowe, instytucje kultury, instytucje pomocy społecznej, szkoły publiczne, przedszkola i żłobki publiczne są zobowiązane do zapewnienia wszystkim użytkownikom dostępu do obiektów publicznych i ich usług w równym zakresie. Realizacja Ustawy ma się odbywać poprzez stosowanie projektowania uniwersalnego przy nowych rozwiązaniach lub poprzez stosowanie racjonalnych usprawnień, mających na celu usuwanie istniejących barier.

Art. 6 Ustawy określa minimalne wymagania obejmujące dostępność architektoniczną, cyfrową czy informacyjno-komunikacyjną. W myśl art. 14 ust. 1 Ustawy każdy organ administracji publicznej wyznacza Koordynatora ds. dostępności, którego jednym z zadań jest przygotowanie i koordynacja wdrożenia planu działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (art. 14 ust 2 pkt 2 Ustawy).

Dostępność stron internetowych jednostek sektora publicznego reguluje Ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz. U. z dnia 2019 r. poz. 848, dalej: Ustawa o dostępności cyfrowej).

Szerszy zakres usprawnień określają „Standardy dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnościami”, tj. publikacja Ministerstwa Rozwoju i Technologii współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 -2020.

II. Dotychczasowe działania podjęte na rzecz poprawy dostępności w Urzędzie Miasta i Gminy Gryfino.

Przyjęty na lata 2020-2023 plan działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w Urzędzie Miasta i Gminy w Gryfinie obejmował elementy wymagające po części wysokich nakładów finansowych, niezbędnych na ich realizację. Ponadto budynek Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie znajduje się obszarze na objętym ochroną konserwatorską „Teren Starego Miasta w Gryfinie” i wpisany do rejestru zabytków. Niemniej jednak w danym okresie:

- opracowano „dokumentację projektową budowy szybu i montażu windy dla osób ze specjalnymi potrzebami w budynku Urzędu Miasta i Gminy przy ul. 1 Maja 16 w Gryfinie”. Opracowana dokumentacja projektowa, która uzyskała pozytywną decyzję Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prowadzenie prac realizowanych na objętym ochroną konserwatorską, jest niezbędnym elementem do pozyskiwania środków finansowych na jej realizację. Niniejsza dokumentacja obejmuje zapewnienie dostępu do urzędu osobom z niepełnosprawnościami, m.in. przy zastosowaniu windy dostosowanej dla osób z niepełnosprawnością oraz przebudowę sali sesyjnej polegającą m.in. na niwelacji różnic poziomów posadzek;
- oznaczono kontrastowym pasem (taśmą) krawędzie pierwszych i ostatnich stopni każdego biegu schodów dla poprawy ich widoczności;
- uporządkowano istniejące tabliczki informacyjne, w tym informację umieszczoną na wejściu dostosowanym dla osób z niepełnosprawnością ruchu;
- zweryfikowano i zaktualizowano informacje zamieszczone w deklaracji dostępności zamieszczonej na stronie urzędu;
- opublikowano deklarację dostępności zgodnie z Warunkami technicznymi publikacji oraz struktury dokumentu elektronicznego Deklaracji Dostępności.
- zakupiono i wdrożono system informatyczny do obsługi Rady Miejskiej oraz system konferencyjny, umożliwiający cyfrowy dostęp do obrad;
- pozyskano dofinansowanie (2023 r.) w zakresie likwidacji barier architektonicznych i informacyjno-komunikacyjnych na: montaż terminala informacyjnego, montaż głównej tablicy informacyjnej oraz tabliczek drzwiowych z informacją brajlem, niwelację progów w drzwiach, wyposażenie budynku w materace ewakuacyjne, wyposażenie obiektu w pętle indukcyjne (stałe i mobilne).

III. Kierunki działań dla poprawy dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami

Dla poprawy dostępności w Urzędzie Miasta i Gminy w Gryfinie konieczne jest wprowadzenie szeregu działań obejmujących w szczególności zakres określony w art. 6 Ustawy o dostępności, które to nie zostały wprowadzone do dnia aktualizacji niniejszego dokumentu. Ponadto proponuje się wprowadzenie dodatkowych działań, niewynikających bezpośrednio z zapisów Ustawy, a wynikających z dobrych praktyk jak również z publikacji Ministerstwa Rozwoju i Technologii pn. „Standardy dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnościami”. Wszelkie działania przedstawione zostaną w podziale na dostępność architektoniczną, informacyjno-komunikacyjną oraz cyfrową ze wskazaniem

jednostek odpowiedzialnych za ich wprowadzenie, stosowanie czy koordynowanie. Wszystkie działania realizowane przez odpowiednie jednostki winny być realizowane przy wsparciu i/lub udziale Koordynatora ds. dostępności. Zaleca się również, aby prace remontowe przeprowadzane w obiekcie odbywały się w konsultacji z Koordynatorem, celem uniknięcia sytuacji powielania złych praktyk.

IV. Plan działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w Urzędzie Miasta i Gminy w Gryfinie przy ul. 1 Maja 16

na lata 2024 - 2025

Element planu	Czas realizacji	Niezbędne działania / kroki milowe / punkty kontroli postępów prac	Osoba / jednostka odpowiedzialna	Szacowany koszt
Dostępność architektoniczna				
1. Zapewnienie dostępności poprzez budowę szybu windy	2024-2025	<ul style="list-style-type: none"> • pozyskanie środków finansowych na realizację zadania • roboty budowlano-montażowe 	Wydział Inwestycji i Rozwoju	1 400 000 zł
2. Wprowadzenie rozwiązań umożliwiających dostęp do pomieszczeń poprzez likwidację progów	2024	<ul style="list-style-type: none"> • wybór właściwego rozwiązania z uwzględnieniem stanu istniejącego • roboty budowlano-montażowe 	Wydział Inwestycji i Rozwoju	18 000 zł
3. Zapewnienie informacji nt. rozkładu pomieszczeń w budynku poprzez montaż terminala informacyjnego dla osób z dysfunkcjami wzroku i słuchu	2024	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie procedury zakupowej • roboty budowlano-montażowe 	Wydział Inwestycji i Rozwoju	42 000 zł
4. Montaż piktogramu dot. możliwości wejścia z psem asystującym z informacją w języku Braille'a	2024	<ul style="list-style-type: none"> • zakup i montaż 	Wydział Organizacyjny	90 zł
5. Zapewnienie możliwości ewakuacji poprzez uzupełnienie wyposażenia o materace ewakuacyjne(2 szt.)	2024	<ul style="list-style-type: none"> • zakup 	Wydział Inwestycji i Rozwoju	4 800 zł

Element planu	Czas realizacji	Niezbędne działania / kroki milowe / punkty kontroli postępów prac	Osoba / jednostka odpowiedzialna	Szacowany koszt
6. Zapewnienie możliwości ewakuacji poprzez przeszkolenie pracowników w zakresie ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami	2024-2025	<ul style="list-style-type: none"> wybór instytucji szkolącej przeprowadzenie szkolenia 	<p>Wydział Organizacyjny</p> <p>Specjalista ds. BHP</p>	wg aktualnej oferty
7. Zapewnienie możliwości ewakuacji poprzez właściwe umiejscowienie planów ewakuacji (montaż na odpowiedniej wysokości)	2024	<ul style="list-style-type: none"> wskazanie osoby odpowiedzialnej za odpowiednie umieszczenie planów 	<p>Wydział Organizacyjny</p> <p>Specjalista ds. BHP</p>	<i>działanie bezkosztowe</i>
Dostępność cyfrowa				
8. Zapewnienie dostępności cyfrowej zgodnie z Ustawą o dostępności cyfrowej poprzez dostosowanie strony www UMiG do standardów WCAG 2.1	2024-2025	<ul style="list-style-type: none"> dostosowanie treści zgodnie ze standardem szkolenie osób odpowiedzialnych za wprowadzanie treści i prowadzenie strony 	<p>Referat informatyki</p> <p>Referat Promocji i Komunikacji Społecznej</p> <p>Wydział Organizacyjny</p>	wg aktualnej oferty
9. Przeprowadzenie szkoleń dla wyznaczonych osób w zakresie tworzenia dokumentów dostępnych cyfrowo i możliwych do odczytu przez programy, czytniki, z których korzystają osoby z niepełnosprawnością wzroku	<i>działanie ciągłe</i>	<ul style="list-style-type: none"> przeprowadzenie szkoleń 	<p>Referat informatyki</p> <p>Referat Promocji i Komunikacji Społecznej</p> <p>Wydział Organizacyjny</p>	wg aktualnej oferty

Dostępność informacyjno - komunikacyjna				
10. Zapewnienie obsługi z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się poprzez zapewnienie usługi tłumacza w PJM	2024-2025	<ul style="list-style-type: none"> • opracowanie i zamieszczenie formularza wniosku o zapewnienie usługi tłumacza w PJM • zapewnienie usługi tłumacza w PJM w terminie określonym we wniosku 	Wydział Organizacyjny	wg oferty
11. Zapewnienie obsługi poprzez instalację urządzeń do obsługi osób z dysfunkcją słuchu poprzez montaż pętli indukcyjnych (stałej i dwóch mobilnych) wraz z zamieszczeniem odpowiedniego piktogramu	2024	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie procedury zakupowej • zakup i montaż urządzeń stacjonarnych • szkolenie z obsługi urządzenia pracowników • zamieszczenie informacji na stronie urzędu o możliwości komunikacji poprzez pętle indukcyjne 	Wydział Inwestycji i Rozwoju Wydział Organizacyjny Koordynator ds. dostępności	24 000 zł
12. Zapewnienie na stronie internetowej urzędu informacji o zakresie jego działalności - w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo oraz informacji w tekście łatwym do czytania	<i>w sposób ciągły</i>	<ul style="list-style-type: none"> • opracowanie elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo oraz informacji w tekście łatwym do czytania (ETR) 	Koordynator ds. dostępności Wydział Organizacyjny Referat informatyki	<i>działanie bezkosztowe</i>
13. Zapewnienie na stronie internetowej urzędu informacji o zakresie jego działalności - w postaci nagrania treści w polskim języku migowym	2024-2025	<ul style="list-style-type: none"> • zlecenie nagrania filmu w PJM i z napisami • zamieszczenie filmu na stronie urzędu 	Wydział Organizacyjny Referat Promocji i Komunikacji Społecznej Referat informatyki	wg indywidualnej oferty

14. Zapewnienie komunikacji z UMiG w formie określonej we wniosku	<i>w sposób ciągły</i>	<ul style="list-style-type: none"> • opracowanie dostępnego cyfrowo wniosku o zapewnienie kontaktu w formie określonej we wniosku • zamieszczenie wniosku na stronie urzędu 	Koordinator ds. dostępności Wydział Organizacyjny Referat informatyki	<i>działanie bezkosztowe</i>
15. Zapewnienie dostępności architektonicznej lub informacyjno-komunikacyjnej w formie wskazanej we wniosku (art. 30 Ustawy)	<i>w sposób ciągły</i>	<ul style="list-style-type: none"> • opracowanie dostępnego cyfrowo wniosku o zapewnienie dostępności • zamieszczenie wniosku na stronie urzędu 	Koordinator ds. dostępności Wydział Organizacyjny Referat informatyki	<i>działanie bezkosztowe</i>
Pozostałe działania na rzecz poprawy dostępności				
16. Opracowanie audytu dostępności (architektoniczny, cyfrowy, informacyjno-komunikacyjny)	2025	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie procedury zamówienia publicznego • opracowanie przez uprawnionego audytora audytu dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej 	Wydział Organizacyjny Koordinator ds. dostępności	ok. 7 000 zł

Działania pozostałe mające na celu zwiększenie dostępności podmiotu publicznego

Obszar działania	Proponowane działanie / sposób realizacji	Osoba / jednostka odpowiedzialna
Zapewnienie dostępności informacyjno-komunikacyjnej urzędu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przed wejściem do budynku należy zamontować pylon informacyjny, zawierający nazwę podmiotu publicznego oraz odpowiednio znajdujące się w nim komórki organizacyjne (zaleca się również formę dotykową). 2. Należy zamontować czytelną informację o komórkach organizacyjnych znajdujących się w innym budynku, w wynajmowanych pomieszczeniach (ze strzałką kierunkową). 3. Umieszczenie w korytarzach urzędu tabliczek kierunkowych informujących o lokalizacji 	Wydział Organizacyjny Referat Promocji i Komunikacji Społecznej

Obszar działania	Proponowane działanie / sposób realizacji	Osoba / jednostka odpowiedzialna
	<p>najważniejszych komórek organizacyjnych, do których kierują się interesanci.</p> <p>4. Umieszczenie w widocznym miejscu numeru kondygnacji (na każdej kondygnacji).</p> <p>5. Zaleca się zakup lupy/powiększalnika dla osób niedowidzących lub starszych.</p>	
Zapewnienie dostępności architektonicznej	<p>6. Zapewnienie odpowiedniego oznaczenia / kontrastu pierwszego i ostatniego stopnia każdego biegu schodów poprzez montaż trwałych kontrastowych listew lub poprzez odmalowanie krawędzi.</p> <p>7. Likwidacja chodników i wykładzin w głównych ciągach komunikacyjnych nieprzytwierdzonych trwale do posadzki.</p> <p>8. Zapewnienie zadaszenia przy głównym wejściu do budynku.</p> <p>9. Regulacja drzwi wejściowych, aby maksymalna wymagana siła do ich otwarcia nie przekraczała 25N.</p> <p>10. Zapewnienie odpowiedniego kontrastu pomiędzy ścianą a drzwiami.</p> <p>11. Oznaczenie w sposób kontrastowy i dotykowy domofonu zlokalizowanego od strony wejścia dla osób z niepełnosprawnościami ruchu, oraz obniżenie go do zalecanej wysokości.</p> <p>12. Dostosowanie sanitariatów dla osób z niepełnosprawnościami zgodnie z warunkami technicznymi i standardami dostępności.</p> <p>13. Zastosowanie faktur ostrzegawczych i faktur uwagi przy biegach schodów.</p> <p>14. Montaż oznaczeń kondygnacji w formie dotykowej na poręczach przyschodowych.</p> <p>15. Zamieszczenie na szklanych przegrodach elementów kontrastowych odpowiednio na wysokości 0,9-1,0 m i 1,3-1,4 m.</p>	<p>Wydział Organizacyjny Wydział Inwestycji i Rozwoju</p>
Zwiększenie świadomości i wiedzy pracowników urzędu	<p>16. Przeprowadzenie szkoleń dla personelu w zakresie obsługi osób ze szczególnymi potrzebami.</p> <p>17. Przeprowadzenie szkoleń części personelu z zakresu ewakuacji osób ze specjalnymi potrzebami.</p> <p>18. Przeprowadzenie szkoleń dla całego personelu w zakresie tworzenia dokumentów dostępnych cyfrowo i możliwych do odczytu przez programy, czytniki, z których korzystają osoby z niepełnosprawnością wzroku.</p> <p>19. Przeprowadzenie szkoleń dla całego personelu w zakresie tworzenia dokumentów w prostym języku.</p>	<p>Wydział Organizacyjny <i>Odpowiednie jednostki szkoleniowe</i></p>

Powyższe działania należy realizować sukcesywnie, np. podczas przeprowadzanych prac konserwacyjnych / remontowych czy planowanych szkoleń. Część zadań wymaga jedynie reorganizacji przestrzeni czy sposobu obsługi interesantów.

Zgodnie z zapisami Ustawy, Podmiot publiczny zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami poprzez stosowanie uniwersalnego projektowania lub racjonalnych usprawnień, również w pomieszczeniach przez niego wynajmowanych. W takim przypadku można stosować rozwiązania niezwiązane trwale z danym budynkiem, które mogą w każdej chwili zostać przeniesione do innego miejsca. W przypadku, gdy podmiot publiczny nie jest w stanie, ze względów technicznych lub prawnych, zapewnić dostępności w zakresie, o którym mowa w art. 6 ust. 1 i 3 Ustawy, podmiot ten zobowiązany jest do zapewnienia dostępu alternatywnego.

V. Monitoring wdrażania Planu

Plan działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w Urzędzie Miasta i Gminy w Gryfinie wskazuje odpowiednie komórki i/lub jednostki odpowiedzialne za ich wdrażanie i realizację. Koordynator ds. dostępności raz do roku winien dokonać oceny wdrażania niniejszego Planu. Koordynator ds. dostępności, na podstawie przeprowadzonej oceny, może formułować wnioski do odpowiednich komórek i/lub jednostek w zakresie stanu realizacji określonych Planem działań.

Zgodnie z art. 11 Ustawy, co 4 lata, najpóźniej do dnia 31 marca danego roku, podmiot publiczny zobowiązany jest do przygotowania raportu o stanie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. W związku z powyższym Urząd Miasta i Gminy zobowiązany będzie do złożenia kolejnego raportu do dnia 31 marca 2025 r.

Gryfino, dnia 1 stycznia 2024 r.

Sporządziła: Joanna Owczarek

Koordynator ds. dostępności

Zatwierdził: Tomasz Miler

Z-ca Burmistrza